

УДК 323.2

DOI 10.33244/2617-4154.3(16).2024.348-359

С. Г. Денисюк,*д-р політ. наук, професор,**Державний податковий університет**e-mail: svetadenisiyk@gmail.com***ORCID ID 0000-0002-1489-2236;****Я. Ф. Фокін,***канд. юрид. наук,**Державний податковий університет**e-mail: fokin8@gmail.com***ORCID ID 0000-0002-4625-2006**

ПЕРСПЕКТИВИ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ В КОНТЕКСТІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО КОНФЛІКТУ: АНАЛІЗ І ПРОГНОЗИ

Стаття присвячена аналізу та прогнозуванню перспектив взаємодії України з міжнародними організаціями в умовах війни з Росією, що триває. У статті розглянуто необхідність міжнародної підтримки для України, яка перебуває в стані війни вже десятий рік, охоплюючи два роки «гарячої» фази. Війна створила численні виклики для України та міжнародного співтовариства, які потребують спільних зусиль для їх подолання.

Автори підкреслюють важливість глобалізації та взаємозалежності в сучасному світі, що зумовлює необхідність швидких та якісних рішень міжнародної спільноти. Міжнародні організації, як державні, так і недержавні, відіграють ключову роль у глобальному управлінні, сприймаючи та аналізуючи інформацію, а також формуючи відповідні реакції на глобальні виклики.

У статті досліджено сучасний стан співпраці України з міжнародними організаціями, виявлено основні проблеми та перспективи такої співпраці. Зокрема, розглянуто вплив міжнародних організацій на глобальну безпеку, продовольчу та екологічну безпеку. Проаналізовано досвід зарубіжних країн щодо захисту прав людини в умовах збройних конфліктів через призму міжнародного гуманітарного права.

Особливу увагу приділено необхідності реформування Ради Безпеки ООН, ратифікації Україною Римського Статуту, поглибленню співпраці в галузі прав людини та усуненню бюрократичних перешкод у співпраці з міжнародними організаціями. У статті також наголошується на важливості виконання Україною своїх міжнародних зобов'язань для забезпечення миру та збереження незалежності.

Проаналізовано роль ООН у російсько-українському конфлікті та методи, які вона використовує для забезпечення миру та безпеки на міжнародному рівні. Зазначено, що ООН є учасником тресторонньої зернової угоди між Україною, Туреччиною та ООН. Вона займалась розробкою міжнародного гуманітарного права, охоплюючи Женевські Конвенції. Але зусилля ООН, зокрема Ради Безпеки, є недостатньо неефективними в умовах конфлікту в Європі та нападу Росії на Україну.

Ключові слова: міжнародна співпраця, гуманітарне право, міжнародне право, відповідальність у міжнародному праві, НАТО, міжнародні організації, захист прав людини, Рада Безпеки ООН, Римський Статут.

Постановка проблеми та її актуальність. Розвиток економіки, суспільно-політичних відносин на світовому рівні, численні воєнні конфлікти та необхідність розв'язання глобальних питань безпеки стали передумовами об'єднання держав у різні міжнародні організації. У рамках таких організацій держави-учасниці розвивають співпрацю в різних сферах, уніфікують дозвоільні документи, формують спільну законодавчу базу та обговорюють стратегію розвитку.

Російсько-українська війна справляє потужний вплив як на політичну ситуацію у світі, так і на інші сфері життя суспільства. Зокрема, можна згадати негативні екологічні наслідки для Чорноморського басейну, які вразили країни, що його оточують (Болгарію, Грузію, Туреччину, Румунію та інші). Постійний ядерний шантаж з боку РФ став серйозною загрозою для міжнародної ядерної безпеки. Блокування транспортування зерна через Чорне море призвело до економічних збитків і загострення світової продовольчої кризи. Адже постачання зернових культур та інших продуктів з України є вкрай важливим для країн Азії, Близького Сходу та Північної Африки. Питання, що пов'язані з міграцією, сьогодні особливо актуальними для країн Європейського Союзу (далі – ЄС), як-от Польща, Німеччина, Чехія та багатьох інших. Тому актуальним видається аналіз стану та наслідків співпраці України за сучасних умов з міжнародними організаціями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ретроспектива розвитку міжнародних відносин України на різних етапах історичного розвитку не є новою. Багато науковців із різних галузей знань розглядали чинники, що впливають на суть і динаміку таких взаємин, проблематику міжнародної безпеки (В. Бабіна, В. Горбатенко, В. Латишева, С. Федуняк, І. Сампір, М. Смирнов, О. Чернецька, В. Топчій та багато інших). Проте динамічність світових суспільно-політичних процесів вимагає їх осмислення, вироблення стратегії та формулювання пропозицій щодо співпраці з різними міжнародними організаціями, зокрема, у правовому полі. Тому метою статті є аналіз співпраці України з міжнародними організаціями в умовах загострення політичних конфліктів, російсько-української війни та визначеного курсу держави на євроінтеграцію.

Метою статті є аналіз та оцінка перспектив співпраці України з міжнародними організаціями в умовах російсько-українського конфлікту. Дослідження спрямоване на визначення можливостей та викликів, що стоять перед Україною в контексті інтеграції до світової спільноти та отримання підтримки від міжнародних організацій для забезпечення національної безпеки, економічного розвитку й гуманітарної допомоги.

Денисюк С. Г., Фокін Я. Ф. Перспективи співпраці України з міжнародними організаціями в контексті російсько-українського конфлікту: аналіз і прогнози

Завдання дослідження: аналіз сучасного стану співпраці України з міжнародними організаціями; оцінка впливу конфлікту на взаємодію з міжнародними структурами; аналіз політики міжнародних організацій щодо підтримки України під час конфлікту, а саме, дослідження стратегій та рішень, прийнятих міжнародними організаціями для допомоги Україні; розробка рекомендацій щодо підвищення ефективності цієї співпраці.

Виклад основного матеріалу. Міжнародні організації мають великий вплив на спрямованість міжнародних відносин, оскільки нині практично всі держави входять до них. Під міжнародною організацією ми розуміємо стабільний інститут багатосторонніх міжнародних відносин, який утворюється щонайменше трьома учасниками міжнародних відносин, що мають спільні цілі, для досягнення яких формують постійні органи та діють у межах визначених норм і принципів (статут, процедура, членство тощо) [1, с. 9].

Щодо класифікації міжнародних міждержавних організацій, то вона є доволі широкою. Наприклад, за предметом їх діяльності їх поділяють на військові (НАТО, ЗС, АНЗЮС), економічні (Світова організація торгівлі, Організація країн-експортерів нафти), фінансові (Міжнародний валютний фонд, Міжнародний банк реконструкції та розвитку). За залученими учасниками виділяють такі, як універсальні та регіональні організації. Наприклад, регіональний характер мають такі організації, як Європейський Союз, Співдружність Незалежних Держав (СНД), Центральноєвропейська ініціатива [2].

Проаналізувавши особливості та сфери діяльності міжнародних міждержавних організацій, можна дійти висновку про те, що міжнародна організація є вагомим інструментом зовнішньої політики. Міждержавна організація слугує своєрідною платформою для дискусій між її членами, що в подальшому знаходить своє продовження у створенні ряду юридичних норм і регулюванні господарських зв'язків на світовому рівні.

Станом на 01.01.2024 Україна прийнята до вісімдесяти однієї міжнародної організації. Також Україна є повноправним членом шістдесяти дев'яти міжнародних організацій, а асоційованим членом перебуває у трьох. Асоційоване членство – це участь у роботі органів міжнародної організації, сплата членських внесків, укладення міжнародних договорів у межах певної організації тощо. Україна як спостерігач перебуває у трьох організаціях, що дає право їй брати обмежену участь у діяльності організації, але не дозволено голосувати під час засідань або пропонувати власні рішення [2].

Є організації, в яких Україна припинила своє членство через різні причини. Йдеться про Об'єднаний інститут ядерних досліджень, Міжнародну організацію виноградарства та виноробства, Міжнародну організацію з цукру, Міжнародний центр наукової та технічної інформації [2].

Україна має найбільшу кількість міжнародних законодавчих актів зі Співдружністю Незалежних держав (СНД), Організацією Об'єднаних Націй (далі – ООН), Міжнародною організацією праці (МОП) та Радою Європи. Україна плідно співпрацює з двадцятьма чотирма міжнародними організаціями країн Західної Європи, у тринадцяти з яких вона є повноправним, а в одній – асоційованим членом [3].

Відомо, що найактивніше співробітництво України реалізовувалось з країнами СНД у сферах безпеки, економіки та торгівлі, інформаційної політики, культури і спорту. З європейськими міжнародними організаціями – це захист прав людини; економіка і торгівля; інформаційна політика, культура і спорт.

Проте для України сьогодні основним пріоритетом у співпраці з міжнародними організаціями є безпека. Україна співпрацює з ООН, НАТО, Радою Європи, ОБСЄ, Європейським Судом з прав людини та іншими організаціями в галузі безпеки. Ще ніколи рівень співпраці України з НАТО, починаючи з 1992 року, не досягав таких масштабів. Зокрема, 2020 року Україна отримала статус партнера з розширеними можливостями (EOP); 30 вересня 2022 року Україна подала заявку на вступ до НАТО; за результатами Вільнюського саміту Україна отримала гарантії безпеки від «Групи семи», Україну вилучено з вимог виконання Плану дій щодо членства в НАТО (що означає, що процес вступу до НАТО буде максимально пришвидшено), оголошено про створення нового формату взаємодії, а саме Ради Україна – НАТО [4, ст. 151].

Зважаючи на виклики воєнного часу, українська влада активізувала розвиток зовнішньої політики. Було ухвалено кілька стратегій, що визначають діяльність у сферах політики, безпеки, економіки та кіберпростору. Ці документи адаптують політику до змін у міжнародному середовищі, зокрема у зв'язку з конфліктом з Росією, та підкреслюють посилену увагу до безпеки та захисту національних інтересів.

Серед найважливіших ухвалених стратегій, що порушують проблеми зовнішньої політики України, потрібно назвати Стратегію національної безпеки України, що набула чинності 14 вересня 2020 року, Стратегію деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополь від 24 березня 2021 року, також Стратегію воєнної безпеки від 25 березня 2021 року, Стратегію економічної безпеки України на період до 2025 року від 11 серпня 2021 року, Стратегію розвитку оборонно-промислового комплексу України від 20 серпня 2021 року, Стратегію кібербезпеки України від 26 серпня 2021 року, Стратегію зовнішньополітичної діяльності України від 26 серпня 2021 року, Стратегію комунікації з питань європейської інтеграції України на період до 2026 року від 9 грудня 2022 року, а також Стратегію забезпечення державної безпеки від 16 лютого 2022 року [4, с. 151].

Основними напрямками державної політики у сфері забезпечення державної безпеки відповідно до стратегії від 16 лютого 2022 року Указу Президента України № 56/2022 залишаються і на сьогодні удосконалення національного законодавства у сфері забезпечення державної безпеки та гармонізація із законодавством Європейського Союзу і документами НАТО; удосконалення підходів до забезпечення безпеки державної таємниці та службової інформації з урахуванням стандартів безпеки НАТО і ЄС та інші [5; 6].

Нагадаємо, що Україна подала заявку на вступ до НАТО 2022 року. Після Вільнюського саміту отримала гарантії безпеки від «Групи семи». Україну вилучили з плану дій щодо членства в НАТО, що прискорило процес вступу та оголошено нову форму співпраці – Ради Україна – НАТО. На Мадридському саміті 2022 року ухвалили рішення про розширення пакета допомоги та активну підтримку України, охоплюючи постачання бойового спорядження і медичних засобів [7, с. 102].

На саміті НАТО у Вільнюсі 2023 року держави-члени Альянсу підтвердили свою відданість майбутньому вступу України до НАТО. Визнаючи, що Україна підвищила рівень оперативної сумісності з НАТО і досягла істотного поступу в запровадженні реформ. Зокрема, було вирішено, що на шляху України до цілковитої євроатлантичної інтеграції більше немає потреби у Плані дій щодо членства. Держави-члени Альянсу і надалі підтримуватимуть Україну та аналізуватимуть її здобутки в досягненні оперативної сумісності, а також додаткових демократичних і безпекових трансформацій, що є необхідною умовою для вступу до НАТО. Міністри закордонних справ НАТО регулярно оцінюватимуть поступ за допомогою адаптованої Річної національної програми. НАТО зможе запросити Україну вступити до Альянсу, коли держави-члени погодяться, а нашою державою будуть виконані всі необхідні умови [8].

Наступною міжнародною організацією, яку розглянемо в цьому дослідженні, є Організація Об'єднаних Націй. Вона використовує такі методи для забезпечення миру та безпеки на міжнародному рівні, як дипломатія, зміцнення миру, стабільність, примусові заходи та процеси вибудовування миру після конфліктів. Вона також є учасником тристоронньої зернової угоди між Україною, Туреччиною та ООН, яка реалізовувалась під час війни в Україні. Крім того, вона займалась розробкою міжнародного гуманітарного права, охоплюючи Женевські Конвенції.

Але зусилля ООН, зокрема Ради Безпеки, виглядають здебільшого неефективними в умовах конфлікту в Європі та нападу Росії на Україну. Гірше те, що чинний статут і практика прийняття та реалізації рішень не можуть бути зміненими у принципі через постійне членство РФ у Раді Безпеки. До того ж постійні члени РБ не можуть наважитись на вилучення одного з партнерів, оскільки це може створити прецедент, який в кінцевому підсумку зруйнує Організацію [9, с. 137].

Чи є ООН сьогодні ефективною організацією у врегулюванні міжнародних конфліктів? Можна припустити, що найбільш ефективною є ООН у гуманітарній сфері, яка пов'язана зі статистичними розрахунками, моніторингом, продовольчою безпекою тощо. У таких питаннях, як охорона здоров'я, ООН, на жаль, стала пасивною, оскільки багато в чому трансформувалась у так звану «бюрократичну машину», яка витрачає багато зусиль на власну діяльність.

А в питаннях безпеки ООН проявляє себе найменш ефективною. Відомо, що Генеральна асамблея складається зі 193 членів та є головним політичним, дорадчим та представницьким органом ООН. Але саме Рада безпеки за Статутом несе основну відповідальність за підтримку миру та безпеки на світовому рівні. Усі держави-члени зобов'язані виконувати рішення Ради, яка має повноваження застосовувати економічні санкції та може схвалювати використання військової сили. Постійні члени Ради безпеки ООН – переможці Другої світової війни – Велика Британія, Китай, Франція, Росія та Сполучені Штати – мають право вето на будь-яке рішення. Проте баланс сил у Раді безпеки не дозволяє розв'язувати безпекові питання окремо від інтересів окремих політичних акторів, що було закладено в основу роботи ООН ще на самому початку її створення [10].

Варто згадати й Міжнародний Суд ООН як головний судовий орган ООН, який розв'язує міжнародні спори та надає консультативні висновки. Розташований у Палаці миру в Гаазі та є єдиним головним органом ООН, розташованим не в Нью-Йорку. Його склад нараховує 15 суддів, які обираються на дев'ятирічний термін Генеральною Асамблеєю та Радою Безпеки ООН [11, с. 168].

Відомими є справи, які розглядає Міжнародний Суд ООН за позовом України проти Росії:

1. 2024 року Суд виніс остаточне рішення щодо порушення Росією Міжнародної конвенції про боротьбу з фінансуванням тероризму та Конвенції про ліквідацію всіх форм расової дискримінації. Суд установив, що Росія порушила обидва договори і наказ Суду про тимчасові заходи, хоча інші пункти позову України були відхилені, а питання компенсації не було вирішене [12].

2. Другою справою України проти Росії був позов щодо звинувачень Росії у вчиненні геноциду російськомовного населення в Україні, зокрема на Донбасі (2022 року). Суд ухвалив тимчасові заходи проти Росії, зобов'язавши її негайно припинити військові дії. У лютому 2024 року Суд визнав свою юрисдикцію в цій справі, що дало можливість розглядати її по суті [12].

Підтримка України в цьому випадку виражається в тому, що до справи проти Росії приєдналися 33 держави, що є безпрецедентним випадком в історії Суду. Це підкреслює міжнародну підтримку України у протистоянні російській агресії.

Наступною важливою незалежною міжнародною організацією є Міжнародний кримінальний суд (МКС), який не є частиною структури ООН. Цей суд є першим у світі постійним міжнародним кримінальним судом, штаб-квартира якого розташована в Гаазі, заснованим Римським статутом 1998 року. Юрисдикція МКС охоплює такі міжнародні злочини: геноцид, воєнні злочини, злочини проти людяності та злочин агресії. Він має статус незалежної міжнародної організації і не є частиною структури ООН. МКС не замінює національні суди, а доповнює їх. Суд втручається тільки тоді, коли держава не здатна (або не бажає) належно здійснювати розслідування або кримінальне переслідування злочинців [13, с. 274].

Понад 120 країн ратифікували Римський статут, що представляють усі регіони світу: Африку, Азіатсько-Тихоокеанський регіон, Східну Європу, Латинську Америку та Карибський басейн, Західну Європу та Північну Америку.

Варто зазначити, що питання ратифікації Римського статуту стало актуальним з 20 січня 2000 року, коли Україна підписала цю міжнародну угоду. Проте на той час Україна ще не була готова долучитися до системи міжнародної кримінальної юстиції, оскільки виникло багато питань, пов'язаних з імплементацією Римського статуту в національну правову систему. Виникли суперечності, і Конституційний суд України дійшов висновку, що один із пунктів Римського статуту не відповідає Конституції України [14, ст. 228].

Римський статут передбачає можливість, що без його ратифікації держава може визнати юрисдикцію МКС у певних справах, подавши про це відповідну заяву. Такий механізм, коли, з одного боку, держава не ратифікувала Римський статут, але ухвалила

окрему заяву у своєму змісті, може розглядатися як «обмежена ратифікація» з погляду визнання юрисдикції МКС. Так, Україна підписала Римський статут, але не ратифікувала його. Однак Україна двічі визнала юрисдикцію Суду відповідно до статті 12 пункту 3 Статуту [15].

Варто зазначити, що Україна внесла певні зміни в законодавство для досягнення цього результату. 03.05.2022 Верховна Рада України ухвалила проєкт Закону про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо співробітництва з Міжнародним кримінальним судом. КПК доповнився новим розділом IX² «Особливості співробітництва з Міжнародним кримінальним судом», яким передбачається обсяг і процесуальний порядок такого співробітництва [16].

Перерахуємо розслідування щодо війни в Україні, які перебувають у МСК:

– 1 березня 2022 року: Прокурор МКС Карім Хан ініціював розслідування воєнних злочинів Росії під час повномасштабної війни проти України. Прокурор зазначив, що вже бачить ознаки воєнних злочинів і злочинів проти людяності.

– 2 березня 2022 року: 39 держав-учасниць Римського статуту звернулися до Канцелярії прокурора МКС, що дозволило невідкладно розпочати розслідування [17].

Ордери на арешт від 17 березня 2023 року видані МКС у рамках розслідувань війни в Україні. II Палата попереднього провадження МКС видала ордери на арешт президента РФ Володимира Путіна та уповноваженої з прав дитини РФ Марії Львової-Белової. Їм інкримінують незаконну депортацію та переміщення дітей з тимчасово окупованих територій (ТОТ) України до Росії. А 5 березня 2024 року МКС видав ордери на арешт Сергія Кобилаша та Віктора Соколова. Їм інкримінують напади на цивільні об'єкти та злочини проти людяності, вчинені з 10 жовтня 2022 року до 9 березня 2023 року. Визнано, що вони відповідальні за ракетні удари по українській електричній інфраструктурі [17].

Крім того, з жовтня 2023 року в Києві функціонує Представництво МКС, що дозволяє здійснювати більш оперативну та ефективну координацію розслідувань [18].

Отже, на нашу думку, для підвищення ефективності співпраці між Україною та Міжнародним кримінальним судом (МКС) можна запропонувати такі рекомендації:

1. Україна могла б ратифікувати Римський статут, що забезпечило б повну інтеграцію до системи міжнародної кримінальної юстиції та полегшило б процес співпраці з МКС; посилення правової бази, подальші зміни в законодавстві, які б забезпечили більш чіткі механізми співпраці з МКС, охоплюючи екстрадицію осіб, обвинувачених у міжнародних злочинах, та захист свідків.

2. Підвищення обізнаності та навчання, а саме організувати навчальні програми, тренінги та семінари для українських правозахисників, суддів і правоохоронців щодо стандартів і процедур МКС; надання необхідних фінансових і технічних ресурсів для підтримки розслідувань МКС на території України, охоплюючи забезпечення безпеки для слідчих та свідків; зміцнення міжнародної співпраці, а саме активізація співпраці з іншими державами та міжнародними організаціями для обміну досвідом і найкращими практиками щодо розслідування злочинів і судового переслідування воєнних злочинців.

Висновки. Аналіз перспектив співпраці України з міжнародними організаціями в контексті російсько-українського конфлікту свідчить про значний потенціал для політичної, економічної та соціальної підтримки з боку світової спільноти. Такі міжнародні організації, як ООН, Європейський союз, НАТО та інші, можуть відігравати ключову роль у забезпеченні безпеки, захисті прав людини та сприянні врегулюванню конфлікту.

Співпраця з міжнародними організаціями вимагає від України активної політики дипломатичних зусиль, реформування внутрішніх структур та впровадження міжнародних стандартів у всіх сферах суспільного життя. Тільки через спільні зусилля з міжнародними партнерами Україна зможе ефективно протистояти загрозам з боку РФ та забезпечити стабільність і процвітання своїм громадянам.

Можна окреслити в рамках цього предметного поля такі перспективи:

- продовження інтеграційних процесів з ЄС сприятиме модернізації економіки та зміцненню демократичних інститутів в Україні;
- розвиток військово-технічного співробітництва з НАТО допоможе зміцнити обороноздатність країни та забезпечити безпеку на регіональному рівні;
- співпраця з ООН у гуманітарній сфері сприятиме забезпеченню захисту прав людини та підтримці внутрішньо переміщених осіб і біженців;
- звернення до міжнародних судових органів, як-от Міжнародний суд ООН і МКС, може допомогти в забезпеченні справедливості й притягненні конкретних осіб та організацій за порушення міжнародного права до відповідальності.

Отже, Україна має потенціал стати ключовим гравцем у міжнародних відносинах та співпраці, яка сприятиме зміцненню міжнародної безпеки й стабільності. Шлях до досягнення цих цілей лежить у подальшій інтеграції в євроатлантичні структури та активній взаємодії з міжнародними партнерами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Скрипник О. М. Історія міжнародних організацій : навч. посібник. Умань : ПП Жовтий О.О., 2011. 226 с.
2. Єдиний державний реєстр міжнародних організацій, членом яких є Україна / Міністерство закордонних справ. URL : <https://mfa.gov.ua/mizhnarodni-vidnosini/uchastu-mizhnarodnih-organizatsiyah> (дата звернення: 05.06.2024).
3. Доронцева Є. Між радянським минулим та європейською інтеграцією: огляд співпраці України з міжнародними організаціями та спільнотами держав / Voxukraine. 19 жовтня 2022. URL : <https://voxukraine.org/mizh-radyanskym-mynulym-ta-yevropejskoju-integratsiyeyu-oglyad-spivpratsi-ukrayiny-z-mizhnarodnymy-organizatsiyamy-ta-spilnotamy-derzhav> (дата звернення: 05.06.2024).
4. Латишева В., Бабіна В. Співробітництво України з міжнародними організаціями в умовах війни: проблеми, напрями та перспективи. *Філософія та політологія в контексті сучасної культури*. 2023. Т. 15, № 1. С. 149–157. URL : <https://doi.org/10.15421/352317> (дата звернення: 05.06.2024).

5. Литвинчук О., Шевчук А., Войтюк О. Міжнародна допомога Україні в умовах війни як вид співробітництва з міжнародними організаціями. *Геополітика України: історія і сучасність*. 2024. № 1(32). С. 239–252. URL : [https://doi.org/10.24144/2078-1431.2024.1\(32\).239-252](https://doi.org/10.24144/2078-1431.2024.1(32).239-252) (дата звернення: 05.06.2024).

6. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 грудня 2021 року «Про Стратегію забезпечення державної безпеки»: Указ від 30.12.2024 № 56/2022. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/562022-41377> (дата звернення: 05.06.2024).

7. Проховник П. М. НАТО в умовах російсько-української війни: нормативно-правова база. *Військово-науковий вісник*. 2022. № 37. С. 98–114. URL : <https://doi.org/10.33577/2313-5603.37.2022.98-114> (дата звернення: 05.06.2024).

8. Відносини НАТО з Україною. Організація північноатлантичного договору / Офіційний сайт НАТО. URL : https://www.nato.int/cps/uk/natohq/topics_37750.htm (дата звернення: 05.06.2024).

9. Федуняк С. Вплив російсько-української війни на діяльність провідних інститутів безпеки в контексті формування нової моделі міжнародних відносин. *Медіафорум: аналітика, прогнози, інформаційний менеджмент*. 2022. Т. 11, № 11. С. 131–140. URL : <https://doi.org/10.31861/mediaforum.2022.11.131-140> (дата звернення: 05.06.2024).

10. 75 років ООН: чи є організація все ще ефективною? І так, і ні. 24.10.2020 / Radiosvoboda. URL : <https://www.radiosvoboda.org/a/chy-ye-oon-efectyvnoyu/30906554.html> (дата звернення: 05.06.2024).

11. Поліванова О. Справа «Україна проти російської федерації». визначення міжнародним судом ООН предмету спору та встановлення юрисдикції. *Правові горизонти*. 2020. Т. 33, № 20. С. 167–174. URL : <https://doi.org/10.21272/legalhorizons.2020.i20.p167> (дата звернення: 05.06.2024).

12. Міжнародний суд ООН / Посольство України в Королівстві Нідерланди. URL : <https://netherlands.mfa.gov.ua/spivrobotnictvo/spivrobotnictvo-z-mizhnarodnimi-organizacijami/mizhnarodnij-sud-oon> (дата звернення: 05.06.2024).

13. Пилипенко В. Деякі питання співробітництва України та Міжнародного кримінального суду: правові аспекти. *Право і суспільство*. 2021. № 1. С. 273–279. URL : <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2021.1.41> (дата звернення: 05.06.2024).

14. Смирнов М. Співробітництво України з міжнародним кримінальним судом як механізм притягнення до відповідальності Росії за злочин агресії проти України. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2022. № 6. С. 227–231.

15. Міжнародний кримінальний суд / Посольство України в Королівстві Нідерланди. URL : <https://netherlands.mfa.gov.ua/spivrobotnictvo/spivrobotnictvo-z-mizhnarodnimi-organizacijami/mizhnarodnij-kriminalnij-sud> (дата звернення: 05.06.2024).

16. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо співробітництва з Міжнародним кримінальним судом: Закон України від 03.05.2022 № 2236-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2236-20#Text> (дата звернення: 06.06.2024).

17. Situation in Ukraine ICC-01/22 / Офіційний сайт Міжнародного кримінального суду (International Criminal Court). URL : <https://www.icc-cri.int/situations/ukraine> (date of access: 05.06.2024).

18. У Києві розпочав роботу польовий офіс Міжнародного кримінального суду / Офіс Генерального прокурора. URL : <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/u-kijevi-rozposav-robotu-polyovii-ofis-miznarodnogo-kriminalnogo-sudu> (дата звернення: 05.06.2024).

REFERENCES

1. Skrypnyk O. M. History of international organisations : a textbook. Uman : Zhovtyi O.O., 2011. 226 с.
2. Unified State Register of International Organisations of which Ukraine is a member / Ministry of Foreign Affairs of Ukraine. URL : <https://mfa.gov.ua/mizhnarodni-vidnosini/uchast-u-mizhnarodnih-organizacijah> (accessed: 05.06.2024).
3. Dorontseva E. Between the Soviet past and European integration: an overview of Ukraine's cooperation with international organisations and communities of states / Voxukraine. 19 October 2022. URL : <https://voxukraine.org/mizh-radyanskym-mynulym-ta-yevropejskoyu-integratsiyeyu-oglyad-spivpratsi-ukrayiny-z-mizhnarodnyimi-organizatsiyamy-ta-spilnotamy-derzhav> (accessed: 05.06.2024).
4. Latyшева V., Babina V. Ukraine's cooperation with international organisations in times of war: problems, directions and prospects. *Philosophy and Political Science in the Context of Modern Culture*. 2023. Т. 15, № 1. С. 149–157. URL : <https://doi.org/10.15421/352317> (accessed: 05.06.2024).
5. International assistance to Ukraine in times of war as a type of cooperation with international organisations. *Geopolitics of Ukraine: History and Modernity*. 2024. № 1(32). С. 239–252. URL : [https://doi.org/10.24144/2078-1431.2024.1\(32\).239-252](https://doi.org/10.24144/2078-1431.2024.1(32).239-252) (accessed: 05.06.2024).
6. On the Decision of the National Security and Defence Council of Ukraine of 30 December 2021 ‘On the Strategy for Ensuring State Security’: Decree of 30.12.2024 No. 56/2022. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/562022-41377> (date of access: 05.06.2024).
7. Prokhovnyk P. M. NATO in the conditions of the Russian-Ukrainian war: regulatory framework. *Military Scientific Bulletin*. 2022. № 37. С. 98–114. URL : <https://doi.org/10.33577/2313-5603.37.2022.98-114> (accessed: 05.06.2024).
8. NATO's relations with Ukraine. North Atlantic Treaty Organisation / NATO official website. URL : https://www.nato.int/cps/uk/natohq/topics_37750.htm (accessed: 05.06.2024).
9. The impact of the Russian-Ukrainian war on the activities of leading security institutions in the context of the formation of a new model of international relations. *Media Forum: analytics, forecasts, information management*. 2022. Т. 11, № 11. С. 131–140. URL : <https://doi.org/10.31861/mediaforum.2022.11.131-140> (accessed: 05.06.2024).
10. 75 years of the UN: is the organisation still effective? Yes and no. 24.10.2020 / Radiosvoboda. URL : <https://www.radiosvoboda.org/a/chy-ye-oon-efectyvnoy/30906554.html> (accessed: 05.06.2024).

11. Polivanova, O. The case of Ukraine v. the Russian Federation. determination of the subject matter of the dispute and establishment of jurisdiction by the international court of justice. *Legal Horizons*. 2020. Т. 33, № 20. С. 167–174. URL : <https://doi.org/10.21272/legalhorizons.2020.i20.p167> (accessed: 05.06.2024).

12. International Court of Justice / Embassy of Ukraine in the Kingdom of the Netherlands. URL : <https://netherlands.mfa.gov.ua/spivrobotnictvo/spivrobotnictvo-z-mizhnarodnimi-organizacijami/mizhnarodnij-sud-oon> (accessed: 05.06.2024).

13. Pylypenko V. Some issues of cooperation between Ukraine and the International Criminal Court: legal aspects. *Law and Society*. 2021. № 1. С. 273–279. URL : <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2021.1.41> (accessed: 05.06.2024).

14. Smirnov M. Ukraine's cooperation with the International Criminal Court as a mechanism for bringing Russia to justice for the crime of aggression against Ukraine. *Prykarpattya Law Journal*. 2022. № 6. С. 227–231.

15. International Criminal Court / Embassy of Ukraine in the Kingdom of the Netherlands. URL : <https://netherlands.mfa.gov.ua/spivrobotnictvo/spivrobotnictvo-z-mizhnarodnimi-organizacijami/mizhnarodnij-kriminalnij-sud> (accessed: 05.06.2024).

16. On Amendments to the Criminal Procedure Code of Ukraine and Other Legislative Acts of Ukraine on Cooperation with the International Criminal Court : Law of Ukraine of 03.05.2022 No. 2236-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2236-20#Text> (accessed: 06.06.2024).

17. Situation in Ukraine ICC-01/22 / Official website of the International Criminal Court. URL : <https://www.icc-cpi.int/situations/ukraine> (date of access: 05.06.2024).

18. The field office of the International Criminal Court has started working in Kyiv / Office of the Prosecutor General. URL : <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/u-kijevi-rozpocav-robotu-polyovii-ofis-mizhnarodnogo-kriminalnogo-sudu> (date of access: 05.06.2024).

S. G. Denysiuk, Ya. F. Fokin. PROSPECTS OF UKRAINE'S COOPERATION WITH INTERNATIONAL ORGANIZATIONS IN THE CONTEXT OF THE RUSSIAN-UKRAINIAN CONFLICT: ANALYSIS AND FORECASTS

The article is devoted to the analysis and forecasting of prospects for Ukraine's interaction with international organizations in the context of the ongoing war with Russia. The article discusses the need for international support for Ukraine, which has been at war for the tenth year, including two years of the "hot" phase. The war created numerous challenges for Ukraine and the international community, which require joint efforts to overcome them.

The authors emphasize the importance of globalization and interdependence in the modern world, which necessitates quick and high-quality solutions of the international community. International organizations, both governmental and non-governmental, play a key role in global governance by receiving and analyzing information and shaping appropriate responses to global challenges.

The article examines the current state of Ukraine's cooperation with international organizations, reveals the main problems and prospects of such cooperation. In particular,

Денисюк С. Г., Фокін Я. Ф. Перспективи співпраці України з міжнародними організаціями в контексті російсько-українського конфлікту: аналіз і прогнози

the impact of international organizations on global security, food and environmental security is considered. The experience of foreign countries regarding the protection of human rights in armed conflicts through the prism of international humanitarian law is analyzed.

Particular attention was paid to the need to reform the UN Security Council, Ukraine's ratification of the Rome Statute, deepening cooperation in the field of human rights, and removing bureaucratic obstacles in cooperation with international organizations. The article also emphasizes the importance of Ukraine fulfilling its international obligations to ensure peace and preserve independence.

The role of the UN in the Russian-Ukrainian conflict and the methods it uses to ensure peace and security at the international level are analyzed. It is noted that the UN is a party to the trilateral grain agreement between Ukraine, Turkey and the UN. It has been involved in the development of international humanitarian law, including the Geneva Conventions. However, the efforts of the UN, in particular the Security Council, are not effective enough in the context of the conflict in Europe and Russia's attack on Ukraine.

Key words: *international cooperation, humanitarian law, international law, responsibility in international law, NATO, international organizations, protection of human rights, UN Security Council, Rome Statute.*

Стаття надійшла до редколегії 20 березня 2024 року